

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

استفاده از ظرفیت سامانه شبکه اجتماعی دانش آموزان (شاد) برای ارتقای سلامت دانش آموزان

۱. نجیبه خوشمرام. واحد سلامت نوجوانان. معاونت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۲. رضا عزیز زاده، واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس. معاونت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۳. حسین حقایی، معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۴. علی اصغر نوراللهی، مرکز بهداشت شهرستان تبریز. معاونت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۵. طاهره نقلی سار، واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس. معاونت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۶. مینو مهینی، واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس. معاونت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

همایش ملی ارتقای کیفیت و تعالی خدمات در نظام سلامت

مساله

یکی از دوره های حساس از نظر شکل گیری و انجام رفتارهای ارتقا دهنده سلامتی، دوره نوجوانی می باشد. نوجوانان، جمعیت منحصر به فرد با نگرانی ها و نیازهای خاص بهداشتی هستند. توجه به سلامت نوجوانان از اهداف توسعه هزاره و از رسالت‌های کشورهای عضو سازمان جهانی بهداشت است. الگوهای سلامت در طول سال های گذشته به خصوص در بین نوجوانان و جوانان تغییر مثبت و منفی قابل ملاحظه ای داشته است. اگر رفتارهای بهداشتی و صحیح در این دوره از زندگی تکرار و تثبیت شوند به سختی از زندگی فرد کنار گذاشته خواهند شد و نتیجه آن ابقا یک شیوه زندگی سالم و کاهش بروز بیماریهای مزمن غیر واگیر در دوران سالمندی خواهد بود. بنابراین کمک به نوجوانان جهت ایجاد یک شیوه زندگی سالم و پیشگیری از رفتارهای مخرب سلامت بسیار حیاتی است و قبل از این که رفتارهای مخرب، به صورتی پایدار درآیند باید شیوه زندگی سالم در دوران نوجوانی نهادینه شود.

شرح تجربه

در استان آذربایجان شرقی حدود ۷۰۰۰۰۰ نفر دانش آموز در ۶۰۰۰ مدرسه مشغول به تحصیل می باشند. تعداد مراقبین سلامت مدارس حدود ۲۲۰ نفر می باشد. لذا امکان پوشش تمام مدارس و آموزش دانش آموزان توسط مراقبین سلامت مدارس میسر نیست. بنابراین آموزش گروه هدف دانش آموز، معلمین و اولیا از طریق مراکز سلامت و خانه های بهداشت صورت می گیرد. در دوران شیوع همه گیری کووید-۱۹، در استان آذربایجان شرقی از قابلیت سامانه شاد برای آموزش دانش آموزان استفاده شد. بدین منظور ابتدا اولویت های آموزشی از طریق مطالعات انجام شده در دانش آموزان استان و همچنین نیازسنجی آموزشی با مشارکت گروههای کارشناسی مرکز بهداشت استان و کارشناسان آموزش و رورش، مدیران مدارس، دانش آموزان و اولیای آنان استخراج شد. سپس بسته های آموزشی مناسب در قالب انیمیشن، موشن گراف، پمفلت، پوستر و... تهیه گردید. بسته های آموزشی جهت تأیید در اختیار آموزش و پرورش قرار گرفت و بعد از تأیید آنان، جهت استفاده دانش آموزان در سامانه شاد بارگذاری گردید.

نتایج اجرای تجربه

ازمهمترین مزایایی که آموزش سلامت درسامانه شاد به دنبال داشت می توان به امکان دسترسی غیرحضوری اکثر دانش آموزان به مطالب آموزشی گوناگون، صرفه-جویی در هزینه-ها از طریق کاهش هزینه های گوناگون در حوزه آموزش سلامت از جمله هزینه حمل و نقل، چاپ پوستر و پمفلت، دسترسی آسان و سریع به حجم بالایی از دانش به روز موجود در حوزه سلامت، حفظ سلامت دانش آموزان، افزایش بهره وری، افزایش سرعت خدمت رسانی و... اشاره کرد.

از طرفی جهان با چالش های جدی منابع طبیعی و زیست محیطی مواجه است: مانند تغییرات آب و هوایی، جنگل زدایی، آلودگی آب و هوا و غیره، اهداف توسعه پایدار فراخوانی برای همه کشورها جهت ارتقای رفاه و در عین حال حفاظت از کره زمین و منابع طبیعی است تا نسل‌های کنونی و نسل‌های آینده زندگی مناسبی داشته باشند. توسعه پایدار همیشه ما را تشویق می‌کند تا با تغییر تدریجی شیوه‌های توسعه و استفاده از فناوری‌ها، منابع خود را حفظ و ارتقا دهیم. لذا با جایگزینی آموزش های الکترونیکی و استفاده از بسته های آموزشی دیجیتال و کاهش مصرف کاغذ برای تهیه بسته های آموزشی پوستر، پمفلت و کتابچه و... می توانیم در حفاظت از منابع طبیعی و رسیدن به اهداف توسعه پایدار نیز قدم های موثری

پیشنهاد حاصل از تجربه

امروزه با پیشرفت روز افزون تکنولوژی و دسترسی حداکثر جامعه به تجهیزات رایانه ای، می توان برای آموزش سلامت به نوجوانان از فضای مجازی بهره برد. با کمک یادگیری الکترونیکی، تحقق عدالت آموزشی و ایجاد فرصت یادگیری برای افراد در هر لحظه و در هر مکان با هر بودجه‌ای فراهم می‌شود. با استفاده از دوره‌های آموزشی مجازی، نیاز به فضای آموزشی فیزیکی برای کارکنان حذف می‌شود و این به نوبه خود می‌تواند به شدت هزینه‌های ایجاد و نگهداری فضای آموزشی را کاهش دهد. از طرفی با تهیه بسته های آموزشی الکترونیکی، نیاز به بسته های کاغذی کاهش و در هزینه ها صرفه جویی صورت گرفته و ازطرفی موجب حفظ محیط زیست وامکان استفاده نسل های آینده از محیط زیست می گردد

